

ČERTOVA NAUČNÁ STEZKA

OKOLÍM BABYLONU

DEVIL'S NATURE TRAIL

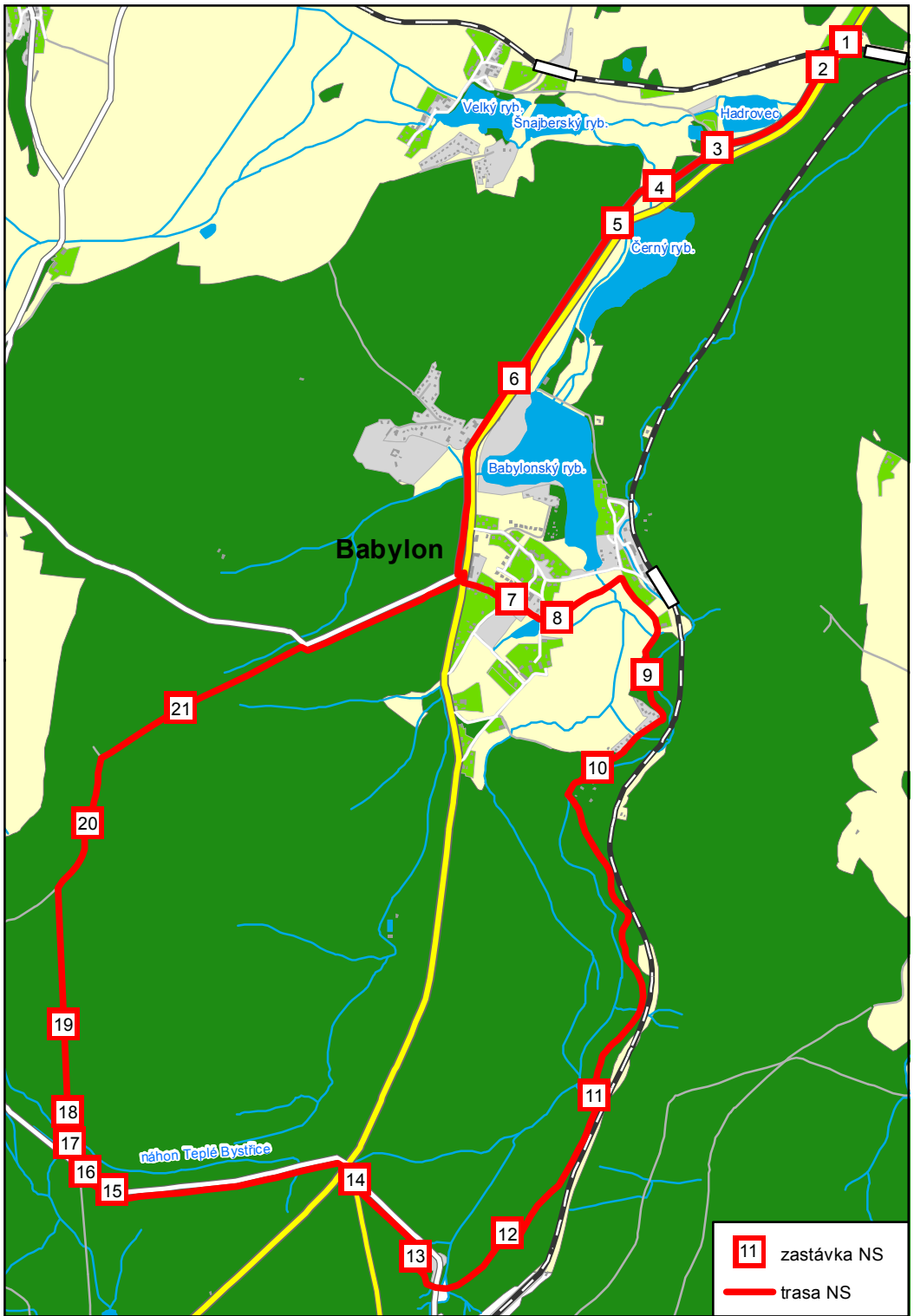
IN BABYLON SURROUNDINGS

TEUFELS NATURLEHRPFAD

DURCH DIE UMGEBUNG VON BABYLON

Obec Babylon a město Domažlice
Svazek měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko

Čertova naučná stezka okolím Babylonu

rybníky, náhon Teplé Bystřice, viklan, křemenný val, Český les

Průvodce

Úvod

Obec Babylon a jeho okolí, spolu s městem Domažlice, jsou nejvýznamnější destinací cestovního ruchu Domažlicka, Chodska a Českého lesa. Okolím Babylonu je vedena Čertova naučná stezka o 21 zastávkách v délce 11 km. Stezka zahrnuje celou škálu čertovsky podivuhodných zajímavostí, např. středověkou soustavu rybníků na Bystřici, jedinečný náhon Teplé Bystřice od vrcholu Čerchova přes evropské rozvodí k Domažlicím, dábelskou stěnu Českého křemenného valu, viklan Čertův kámen, ale i Chodsko a Český les. Naučná stezka je vedena přírodním parkem Český les, z menší části po hranicích CHKO Český les, jako okružní, snadno dostupnými polohami. Stezka vede zčásti po úseku přeshraniční cyklostezky č. 3 Praha – Plzeň – Domažlice – Babylon – Folmava – Furth im Wald – Regensburg, zčásti po turistických trasách (modrá údolím Bystřice a kanálu Teplé Bystřice, zelená k Sokolově vyhlídce, žlutá v Babyloně, obvykle po účelových komunikacích). Výhledově je záměr navázat stezku na nově vybudované Dračí jezero / Drachensee a Furth im Wald nedaleko za státní hranicí. Domažlicko má zatím pouze dvě naučné stezky: Sedmihoří a Po stopách Jiráskovy Lucerny, přestože je zde množství kulturně historických a přírodních turistických atraktivit (vedlejší okres Klatovy jich má již dvacet).

Zaměření stezky: příroda a historie

Typ stezky: pro pěší a cyklisty

Začátek stezky: Havlovice–Hadrovec (vlak, bus, parkoviště)

Konec stezky: Babylon (vlak, bus, parkoviště)

Informace: infocentra Babylon, Domažlice, Folmava, Klenčí pod Čerchovem, Furth im Wald

Investor stezky: EU, Město Domažlice, Obec Babylon

Správce stezky: OÚ Babylon, MěÚ Domažlice

Realizátor: Dřevotvar Chýnov

Odborný obsah: Ing., aut. Arch. Pavel Valtr

Grafická spolupráce: Ing. Petr Kovářík

Doba vzniku: rok 2010

Zastávky

1. Akvadukt
2. Hadrovec – význačný komunikační „point“ na úpatí Českého lesa
3. Osada Pila
4. Přírodní památka Louka u Šnajberského rybníka
5. Černý rybník – část rybníční soustavy Bystřice
6. Babylonský rybník a středověká rybníční soustava
7. Letovisko Babylon – budované klimatické lázně
8. Bývalý Horní Pařezovský rybník přetvářený na krajinářský lázeňský park
9. Viklan Čertův kámen a geologie Babylonu
10. Unikátní náhon Teplé Bystřice a vodní toky Bystřic
11. Potenciální přirozené lesní porosty
12. Rašínův kámen
13. Těžba dřeva
14. Česká Kubice – někdejší letovisko umělců a příhraniční město Furth im Wald
15. Přírodní park Český les
16. CHKO Český les
17. Zaniklá ves Bystřice pod Čerchovem, hraniční obec Folmava
18. Evropské rozvodí a „pirátství toků“ Bystřic
19. Český křemenný val – Na podkově
20. Přírodní památka Sokolova vyhlídka
21. Kulturní smrkový les

1. Akvadukt

Akvaduktem se rozumí nadzemní mostní konstrukce převádějící pitnou vodu. Nejvýznamnějším akvaduktem je 2000 let starý Pont du Gard ve Francii, přivádějící vodu do města Nimes, který má výšku téměř 50 m a délku 275 m. Významným místním technickým unikátem byl akvadukt náhonu Teplé Bystřice, který u zdejšího nákladového nádraží překračoval železniční trať a který se připravuje k rekonstrukci. Akvadukt byl v letech 1983–84 uzavřen a posléze stržen. Jednalo se o dřevěnou nosnou konstrukci dlouhou 32 m. Bližší podrobnosti o náhonu jsou uvedeny na zastávce č. 10. V blízkosti je parkoviště a restaurace Hadrovec.

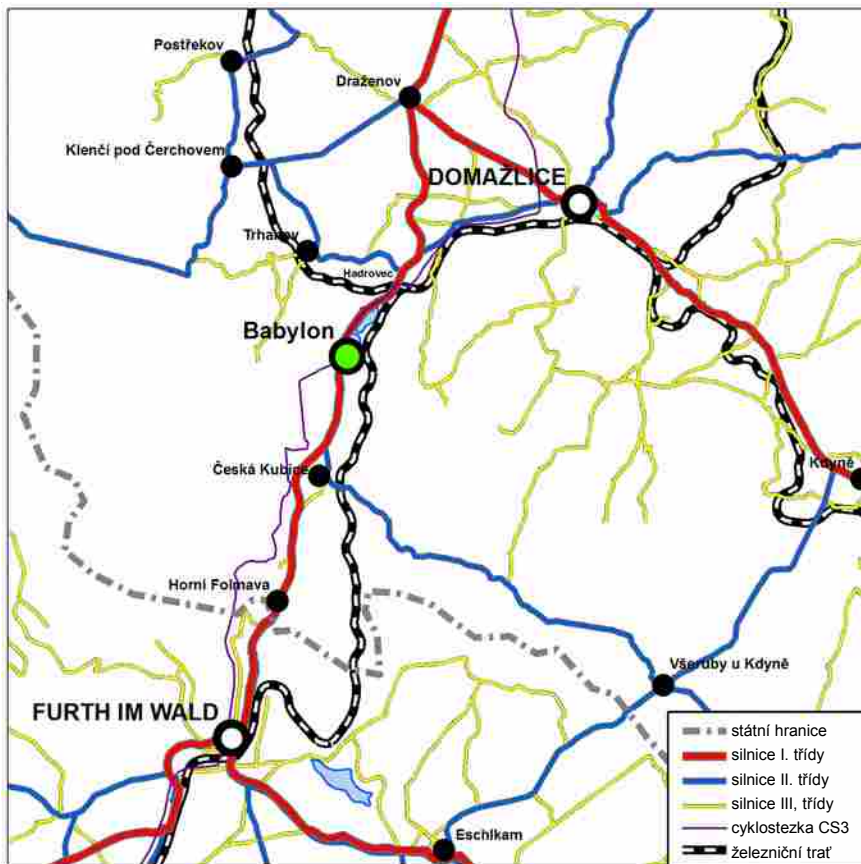

Schéma dopravních tras v okolí

2. Hadrovec – význačný komunikační „point“ na úpatí Českého lesa

Historickou hranici mezi česky a německy mluvícím obyvatelstvem tvoří dlouhé pohoří mezi Chebem a Českým Krumlovem, zvané našimi sousedy Böhmerwald (ještě dříve Gabreta). Na naší straně jej členíme na Šumavu, Český les a mezi nimi nižší Všerubské mezihoří (Všerubská vrchovina). Přes „zemské brány“ tohoto „mezihoří“ procházely již v 8. století nejstarší české přeshraniční **zemské stezky** (do Bavorska a Horní Falce). Z Řezna/Regensburgu vedly do Domažlic přes Brod nad Lesy / Furth im Wald dvě cesty přes Domažlický průsmyk a Všerubský průsmyk. Ve 14. století se obchodní cesty stávaly již definitivními komunikacemi. Historická trasa Řezenské cesty z Řezna/ Regensburgu přes Domažlice a Horšovský Týn do Plzně umožňovala po více než 1000 let kulturní a hospodářské propojení Česka na Západ (do Německa, Podunají a alpských zemí) i na Východ (do Polska).

Osada Hadrovec, ležící na pomezí Českého lesa a Chodska, se postupně stala významnou komunikační křižovatkou. Tudy byla vedena „císařská“ silnice – dnes **silnice I. třídy** č. 26 Plzeň – Horšovský Týn – Hadrovec – Babylon – Folmava – Futh im Wald – (Regensburg). Kolem Babylonu je připravován obchvat této silnice, podobně jako se to již stalo u České Kubice. V Hadrovci je železniční zastávka, nonstop čerpací stanice PHM s pneuservisem a restaurace. Na úpatí Českého lesa je navrhováno dokončení silničního propojení silnic I. třídy č. 22 z Českých Budějovic, končící dnes u Dražanova a č. 21 křižující dálnici D 5 (MÚK Mlýnec).

V roce 1861-63 byla dokončena nejstarší **železniční trať** Českým lesem z Domažlic, přes Hadrovec, Babylon a Českou Kubici do bavorského Furth im Wald a Norimberku, v roce 1910 z Hadrovce navázala železnice z Domažlic na Poběžovice a Tachov. Vybudování železnice znamenalo konec poštovní a formanské dopravy (poštovní a „celní“ stanice byla v Klenčí). Železniční trať č. 180 Plzeň – Domažlice – Babylon – Furth im Wald bude modernizována na rychlost až 160 km/h jako větev III. železničního koridoru ČR, zlepšujícího propojení do SRN – Mnichova/München, přičemž významné úpravy budou zejména jižně od Babylonu, kde bude vybudován dlouhý železniční tunel mezi Babylonem a Českou Kubicí.

Jedna z prvních zpevněných segregovaných **stezek pro cyklisty a pěší** v ČR byla realizována z Hadrovce do Babylonu (tzv. Šouláková stezka). Ta se v současnosti stává úsekem přeshraniční cyklistické cesty Praha – Plzeň – Regensburg. Tato mezinárodní cyklistická cesta, jejímž smyslem je obnovit dávné kulturní propojení, je se značnými obtížemi postupně realizována Svazkem měst a obcí Domažlicko.

Za II. světové války bylo příhraniční území připojeno k Německu, ostatní Česko se stalo Protektorátem Čechy a Morava, u zdejšího železničního přejezdu silnice I/26 byla německá celnice.

3. Osada Pila (tzv. Šnajberk – Schneiderwerk)

Původně zde byla lokalita vrchnostenské pily, vystavěné v 17. století Lamingeny z Albenreuthu, kteří získali nedaleký Trhanov a chodské vsi, včetně hraničních lesů.

Po tragické bělohorské porážce českých stavů v r. 1620 počala v Čechách vlastnit feudální panství převážně zahraniční šlechta, k níž patřil i Wolf Maxmilián Lamingen z Albenreuthu, proslulý „Lomikar“. Ten získal Chodský hrad v Domažlicích a okolní vsi vč. Trhanova a posléze přikoupil zdejších 11 chodských vesnic: Postřekov, Klenčí, Chodov, Újezd, Draženov, Stráž, Tlumačov, Mrákov, Klíčov, Chodská Lhota a Pocinovice, v nichž žili domažličtí Chodové.

Chodové strážili zemské hranice, dohlíželi na její neměnnost, udržovali zemské cesty a chránili hraniční les před živelným kácením. Za to obdrželi od českých panovníků svobodu a další významná privilegia a středověké výsady. Život Chodů, kteří jsou známi lpěním na tradicích a tvrdohlavostí, ve svých románech popisuje chodský spisovatel Jindřich Šimon Baar. Baarův pomník je na Výhledech u Klenčí pod Čerchovem, jeho muzeum je v Klenčí. V někdejší Chodském hradě v Domažlicích (údajně představovaném na solnici za účasti K. I. Dientzenhofera) je muzeum Chodska (založené r. 1893).

Protože Lamingen Chodům staré výsady a práva upíral a nutil je robotovat, došlo ke známému povstání Chodů. Jejich odpor byl však vojensky zlomen a Jan Sladký „Kozina“, jako jeden z vůdců protifeudální chodské rebelie, byl v roce 1695 v Plzni popraven (jeho mrtvola visela na šibenici pro výstrahu více než rok). Na popravišti údajně Kozina proklel Lomikara a vyzval ho na Boží soud výrokem "do roka a do dne"), načež Lomikar zemřel v následujícím roce. Posmrtný věhlas Koziny vytvořilo vlastenecké zanícení 19. století a umělecké ztvárnění těchto osudů, které se později staly vděčným námětem literatury i filmu, např. v románu Psohlavci od A. Jiráska či Chodských rebelií od J. Vrby. Kozinův pomník na vrchu Hrádek u Újezda (590 m), který patřil k nejvýznamnějším strážním místům Chodů, byl odhalen v roce 1895 za přítomnosti A. Jiráska. Nápis na pomníku vypovídá o věrnosti Chodů: „pro vlast a krále, na stráži stále“.

V okolí Pily jsou jezírka, která vznikla zatopením starých žulových lomů.

Ve vazbě na železniční zastávku a místní rybníky docházelo zde ve 20. století k rozvoji chatové zástavby, neboť vodní plochy a romantické borové lesy lákaly k procházkám k Babylonu a k rekreačnímu odpočinku.

V nedaleké Peci bývala sklářská a později železářská huť, resp. pec na tavení chudé železné rudy (např. z Pocinovic).

Baarův pomník

Výhled od Výhledů

Chodská svatba